

SZAKMAI HÍREK

Rövid hírek a nagyvilágból

Short news from around the world

Szerző: [Vitrai József](#)

Doi: [10.58701/mej.18412](https://doi.org/10.58701/mej.18412)

Kulcsszavak: egészségfejlesztés; digitalizáció; népegészségügy; élelmiszermarketing; WHO

Keywords: health promotion; digitalization; public health; food marketing; WHO

A WHO közleménye az Egyesült Államok visszavonulási szándékának bejelentésével kapcsolatban

Mint ismeretes, Donald Trump amerikai elnök 2025. január 20-án, második elnöki ciklusának első napján aláírta azt a végrehajtási rendeletet, amely elindítja az Egyesült Államok kilépését az Egészségügyi Világszervezetből (WHO). Döntését azzal indokolta, hogy a WHO nem megfelelően kezelte a COVID-19 világjárványt és más nemzetközi egészségügyi válságokat, valamint nem hajtott végre szükséges reformokat, és politikai befolyásoltágnak van kitéve.

„Az Egészségügyi Világszervezet sajnálatlaltal veszi tudomásul azt a bejelentést, hogy az Amerikai Egyesült Államok ki kíván lépni a szervezetből.

A WHO döntő szerepet játszik a világ népeinek, köztük az amerikaiak egészségének és biztonságának védelmében, azáltal, hogy a betegségek kiváltó okait kezeli, erősebb egészségügyi rendszereket épít ki, valamint felderíti, megelőzi az egészségügyi vészhelyzeteket, beleértve a járványkitöréseket, és reagál azokra, gyakran olyan veszélyes helyeken, ahová mások nem mehetnek.

Az Egyesült Államok 1948-ban alapító tagja volt a WHO-nak, és azóta 193 másik tagállammal együtt részt vesz a WHO munkájának alakításában és irányításában, többek között az Egészségügyi Világközgyűlésben és a Végrehajtó Testületben való aktív részvételével. A WHO és az USA több mint hét évtizede számtalan életet mentett meg, és védte meg az amerikaiakat és minden embert az egészségügyi veszélyektől. Együtt vetettünk véget a himlőnek, és együtt vittük a gyermekbénulás felszámolásának küszöbére. Az amerikai intézmények hozzájárultak a WHO-tagsághoz, és hasznot húztak belőle.

Az Egyesült Államok és más tagállamok részvételével a WHO az elmúlt 7 évben története legnagyobb reformját hajtotta végre, hogy átalakítsa elszámoltathatóságát, költséghatékonyságát és az országokban kifejtett hatását. Ez a munka folytatódik.

Reméljük, hogy az Egyesült Államok átgondolja a dolgot, és várakozással tekintünk a konstruktív párbeszéd folytatása elé, hogy az USA és a WHO közötti partnerséget a világ több millió emberének egészsége és jóléte érdekében fenntartsuk.” ([Eredeti szöveg](#))

Az „Együtt az európai egészségügyért - stratégiai irányvonalak és fellépések a népegészségügy érdekében” című konferencia a lengyel elnökség egyik első jelentős eseménye

A [konferencia](#) fő témái az innovatív egészségügyi megoldások, az egészségfejlesztés, a betegségmegelőzés, a mentális egészség támogatása és a digitalizáció terén szerzett tapasztalatok, kihívások és lehetőségek voltak.

Az Európai Unió országainak egészségügyi miniszterei, szakértők és gyakorlati szakemberek tapasztalatot cseréltek és megvitatták a népegészségügy legfontosabb kihívásait, beleértve a betegségmegelőzést és az egészségfejlesztést. A konferencia egyik fő témája a **gyermek és fiatalok egészségnevelése** volt. A résztvevők megvitatták a függőség, az elhízás és az új technológiákkal való visszaélés elleni hatékony stratégiákat. A szakértők hangsúlyozták az iskolák szerepét az egészséges magatartás népszerűsítésében, és kiemelték, hogy rendszerszintű megközelítésre van szükség az iskolák, a szülők, a nem kormányzati szervezetek és a támogató intézmények bevonásával.

„A betegségmegelőzésnek és az egészségfejlesztésnek az európai egészségügyi rendszerek sarokkövévé kell válnia. Csak akkor építhetünk egészségesebb Európát, ha a betegségmegelőzésre összpontosítunk, ha támogatjuk az egészségnevelést, és ha a megelőzést és a népegészségügyet az orvosi kezeléssel egyenrangú prioritássá tesszük.” (Izabela Leszczyna lengyel egészségügyi miniszter)

Egy másik fontos téma volt a **gyermek és fiatalok mentális egészsége**, különösen a digitalizáció hatásainak összefüggésében. A résztvevők megvitatták a cyberbullying, a félretájékoztatás kockázatait és az új technológiáknak a fiatalok mentális jólétére gyakorolt hatását. Kie-

melték, hogy bizonyítékokon alapuló szakpolitikákra van szükség a gyermekek és fiatalok digitalizáció negatív hatásaitól való védelme érdekében. Kiemelték továbbá az oktatás és az egészségtudatosság szerepét a kockázatok leküzdésében.

SANT: az Európai Parlament megerősíti a népegészségügyi állandó bizottságot

A SANT, az EP Állandó Népegészségügyi Albizottság, amely korábban az EP Környezetvédelemért, Népegészségügyért és Élelmiszerbiztonságért Felelős Bizottság (ENVI) alá tartozott, önálló törvényhozási bizottsággá vált.

A SANT nagyobb hatáskörrel rendelkezik a népegészségügyi jogszabályok kialakításában és befolyásolásában, és tagsága 30-ról 43 tagra bővül. A bizottság anélkül vitathatja meg, módosíthatja és véleményezheti az egészségüggyel kapcsolatos szakpolitikákat, hogy az ENVI bizottság szélesebb körű prioritásait veszélyeztethetné.

A SANT célzott megbízatása lehetővé teszi, hogy agilisan és hatékonyan foglalkozzon a legsürgetőbb egészségügyi kérdésekkel. Ugyanakkor az EP más érintett bizottságaival és biztosokkal való nyílt együttműködés lehetővé teszi az "Egyszerű egészség" megközelítés fenntartását.

„Egy egyre bizonytalanabb világban nagyobb autonómiát kell biztosítanunk a gyógyszerek és egyéb egészségügyi erőforrások tekintetében, gyorsabb felismerést és felkészültséget a jövőbeli egészségügyi válságokra, valamint vezető szerepet kell vállalnunk az egészségügyi innovációban a betegek, de az EU versenyképessége érdekében is. Csökkenteni kell az egészségügyenélőtlenségeket, mind az uniós országok között, mind az EU-n belül, a sűrűn urbanizált területek és a kisebb városok, vidéki vagy távoli területek között. Mindig megismétlem: az egészség a DNS-kódtól függ, de az EU-ban nem

függhet az irányítószámtól.” jelentette ki a SANT elnöke, [Adam Jarubas](#) (EPP, Lengyelország

Ursula von der Leyen elnök asszony és az új biztosi testület jelezte, hogy az EU egészségügyi uniójának kiteljesítésén kíván dolgozni, de komoly partnerre van szükség, amely megfelelő demokratikus felhatalmazással. Ez indokolja egy független, jogalkotó, önálló Népegészségügyi Bizottság létrehozását.

Többre van szükség ahhoz, hogy megvédjük a gyermekeket a káros élelmiszer-marketingtől

A WHO/Európai Irodájának új iránymutatása segíti a tagállamokat a kérdéssel kapcsolatos jogalkotási intézkedések kialakításában

A WHO „[A gyermekek védelme az egészségtelen élelmiszer-marketinggel szemben](#)” című jelentése rávilágít arra, hogy a nagy

energiatartalmú, erősen feldolgozott élelmiszerek forgalmazása hogyan befolyásolja a gyermekek fogyasztási szokásait, és hogyan ássa alá az egészséges táplálkozást. A jelentés megállapítja, hogy nagyon kevés országban van jogilag kötelező erejű jogszabály az egészségtelen élelmiszerek marketingjének korlátozására.

A WHO kulcsfontosságú területeket határoz meg a jogszabályok javítására, beleértve a gyermekek által gyakran látogatott valamennyi médiumra kiterjedő átfogó tilalmat, szilárd élelmiszer-osztályozási rendszereket és egyértelmű végrehajtási mechanizmusokat. Az olyan nemzetközi kötelezettségvállalások, mint az ENSZ emberi jogi keretei, erős alapot jelenthetnek az egészségtelen élelmiszerek és italok marketingje elleni jogi intézkedések meghozatalához.

Ehhez kapcsolódóan a Népegészségügy 3.0 Egyesület hazai [kezdeményezést](#) indított.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A cikk elkészítését a Magyar Tudományos Akadémia Közoktatás-fejlesztési Kutatási Programja támogatta.

INFORMÁCIÓK A SZERZŐRŐL

Vitrai József
Széchenyi István Egyetem Egészség- és Sporttudományi Kar, Szülészeti és Nőgyógyászati Tanszék, Győr;
MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport, Szeged
vitrai.jozsef@gmail.com

CIKKINFORMÁCIÓK

Beküldve: 2025. 02. 19.
Elfogadva: 2025. 02. 19.
Megjelentetve: 2025. 03. 03.

Copyright © 2025 Vitrai József. Kiadó: Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület. Ez egy nyílt hozzáférésű cikk a CC-BY-SA-4.0 licenstszerződés alapján.